

NOORA TIENAHO

Musiikintuntijat äänessä

Mitä musiikki on? Mitä se merkitsee? *niin & näin* lähestyi muutamia musiikin kansainvälisiä asiantuntijoita liudalla kiperiä kysymyksiä. Vaihtelun, viivyttelyn ja väistelyn sijaan saimme pian tukun vastauksia, jotka tekevät oikeutta aiheelle ja sen aprikoinnille. Max Paddisonin mukaan musiikin haltuunotto epäonnistuu aina. Teokset vastustavat määrittelyä ja tulkintaa, mutta meidän on yhtä kaikki käytävä niitä päin. Musiikki merkityksellistyy vasta meidän siitä käymiemme keskustelujen myötä. Paddisonin teoksiin *Adorno's Aesthetics of Music* (1993) sekä *Adorno, Modernism and Mass Culture* (1996) perustuu useiden saksantaidottomien käsitys filosofi Theodor W. Adornon (1903–1969) musiikkiajattelusta. Tällä saralla hän toimii musiikin estetiikan emeritusprofessorina Durhamin yliopistossa Koillis-Englannissa.

Säveltäjänäkin siipiään kokeillut Adorno rydyttää merkittävää osaa nykyisestä alan tutkimuksesta ja väikkyy myös muiden vastaajien taustalla. Alan eläviin legendoihin laskettavan Rose Rosengard Subotnikin nimiin tavataan jopa laittaa musikologi-Adornon esittely englanninkieliselle yleisölle. Brownin yliopiston musiikin oppituolilta eläköityneen yhdysvaltalaisen vastauksista huokuu vastenmielisyys klassisen musiikin kuviteltuja terveysvaikutuksia kohtaan. Ei soittamisen tai kuuntelemisen tulisi olla välineellistä pakkopullaa tai korkeataiteen alttarille kumartelua vaan pakotonta elämällä herkuttelua. Lisälukemiseksi kelpaavat esimerkiksi hänen modernit klassikkonsa

Developing Variations (1991) ja *Deconstructive Variations* (1996).

Subotnikin huolen musiikin jatkuvasta pauhusta nykyisessä kaupunkielämässä jakaa Durhamin yliopistossa filosofian professorina vaikuttava jazzpianisti Andy Hamilton. Toistiaan *Aesthetics and Music* (2007) ja *The Art of the Improviser* (2007) tunnettu brittitutkija penää tarkkaavaista kuuntelua, jonka kätevästi mukana kulkeva korvanappiäänentoisto uhkaa syrjäyttää. Musiikkia kuullaan kaikkialla, mutta kuunteleeko sitä kukaan?

Saksalainen musiikin filosofian tohtori Silke Wulf puolestaan suosii vastakysymyksiä ja kaiken ajattelemista uusiksi. Häneltä odotellaan jatkoa *Zeit der Musikille* (2013), palkitulle väitöskirjalle Augustinuksen (354–430) musiikkikäsitteistä. Wulfilaisittain katsottuna musiikista on kenties ymmärretty vasta vähän. Vastakysymyksen esittää myös filosofian professori Kathleen Higgins Texasin yliopistosta Austinista. Ihmeteltävämpää kuin musiikin veto voima olisi sen hylkääminen. Higgins myös ounastelee, ettei luonnontieteen laskukyky riitä musiikin ydinasioitten oivaltamiseen. Subotnikin tapaan nautinnollisuutta tähdentävä tutkija tunnetaan monografiostaan *The Music of Our Lives* (1991) ja *The Music Between Us* (2012).

Musiikin arkipäiväisyyden voi taltuttaa ajattelemalla kuulemiaan säveliä ja ääniä. Parhaassa tapauksessa pika-haastattelut yllyttävätkin lukijan pohtimaan omaa asennoitumistaan tai kuuntelutottumuksiaan. Sammuttakaa stereot ja keskittykää lukemaan.